



Kontaktperson
Anne-Christine Ehn
Staben
Telefon: 08-508 261 64
anne-christine.ehn@fsk.stockholm.se

Fastighets- och saluhallsnämnden
2006-05-22

"Förslag till energiplan för Stockholm". Remiss

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Fastighets- och saluhallsnämnden besvarar remissen med kontorets utlåtande.

Sten Wetterblad

SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige har givit stadsbyggnadsnämnden uppdraget att utarbeta en energiplan för Stockholm. Planen ska enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439 med ändring 1998:836) inriktas på tillförsel, distribution och användning av energi. Vid energiplanering ska kommunen undersöka möjligheten att samverka med andra kommuner och med lokala företag.

Förslaget till energiplan för Stockholm innehåller en rad frågor av strategisk betydelse för staden. Dessa frågor kommer att kunna påverka energihanteringen i staden på ett positivt sätt under förutsättning att viktiga aktörer på energimarknaden involveras samt att stadens verksamheter ges möjlighet att delta i arbetet på ett strukturerat sätt. Kontoret ställer sig i princip positiv till förslaget till energiplan för Stockholm.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Kommunfullmäktige har givit stadsbyggnadsnämnden uppdraget att utarbeta en energiplan för Stockholm. Uppdraget gavs i budget för Stockholms stad 2004 och formulerades enligt följande: "Stadens höga ambitioner när det gäller bostadsbyggande ställer ökade krav på energiförsörjningen. För att säkerställa nödvändiga åtgärder på detta område skall en energiplan tas fram för staden". I en senare precisering har stadsledningskontoret i samförstånd med stadsbyggnadskontoret formulerat följande: "Uppdraget ska inriktas på

att utveckla stadens strategiska energiplanering. Inom ramen för planeringen ska mer akuta försörjningsfrågor hanteras, vilka är kopplade till det väsentligt ökade bostadsbyggandet. Långsiktiga strategier ska även utvecklas för lokalisering av anläggningar med kommunalteknik. Arbetet ska främst inriktas på stadens försörjning, men även belysa det regionala perspektivet". Planen ska enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439 med ändring 1998:836) inriktas på tillförsel, distribution och användning av energi. Vid energiplanering ska kommunen undersöka möjligheten att samverka med andra kommuner och med lokala företag.

Den nu gällande energiplanen i Stockholm antogs av kommunfullmäktige 1988-06-20. Den innehåller en rad mål för produktionsutbyggnad för el och värme samt ett handlingsprogram för energianvändningen. Planen är omfattande och utgår från det faktum att staden själv då hade de verktyg som behövdes för att genomföra besluten. I och med avregleringen av elmarknaden och internationaliseringen har situationen helt förändrats för det kommunala energiarbetet.

Mål och syfte

Energiplanen syftar till att behovet av el och värme ska kunna tillgodoses samtidigt som omsorgen om miljön och människors hälsa uppmärksammas. Planen betonar också vikten av ett regionalt samarbete kring energifrågorna. Energiplanen ska även vara synkroniserad med Stockholms miljöprogram med dess mål för hållbar energianvändning samt programmet för miljöanpassat byggande och Stockholms handlingsprogram mot växthusgaser.

Referat av förslag

I förslag till energiplan för Stockholm har det gjorts en klar avgränsning av olika energiformer. Energiplanen omfattar bara uppvärmning och el medan transportsektorns energianvändning endast beskrivs i begränsad omfattning.

Förslag till energiplan för Stockholm refererar bland annat till stadens integrerade ledningssystem, ILS, ett styrsystem som ska tydliggöra de politiska målen så att det klart framgår vad som ska uppnås. Sambanden ska vara klara mellan ekonomi, verksamhetsmål, kvalitet och miljö. Kopplingen till ett antal andra styrande dokument i staden betonas och genomgång har gjorts av bland annat samtliga målområden i miljöprogram för Stockholm 2007-2010. Den pågående översynen av stadens samtliga styrdokument bör dock ytterligare betona energiplanens status samt ge större möjligheter till engagemang i energifrågorna.

För att belysa stadens kommande utveckling har visionen "Stockholm 2030" vidareutvecklats och kommer att ligga till grund för den framtida utvecklingen av staden. I visionen ges hänvisningar till energiplanen där bland annat översiktsplaneringen ska ge vägledning om användningen av mark- och vattenområden och hur den bebyggda miljön ska utvecklas. Visionen

pekar på att fjärrvärmekapaciteten i staden täcker nuvarande behov men är otillräcklig i framtiden. Anslutningsgraden är idag 70% men bör kunna utvecklas betydligt. Dock krävs en förändring i drift av fjärrvärmeverken, en minskning av kol- och oljeanvändningen till förmån för biobränsle ses som en självklarhet. Nya byggregler förutsätter en utvecklad syn på värme-frågorna men dagens prisnivå på fjärrvärme är hög och riskerar att motverka potentialen för en framtida utveckling.

Energifrågorna berör i princip alla verksamheter i staden, antingen i form av tillförsel och förbrukning eller i form av service till medborgarna. Staden använder idag ca 2,7 TWh energi i olika former, en siffra som stadsledningskontoret tagit fram genom en intern enkät. Dock kan denna siffra vara något osäker då en fungerande energistatistik saknas inom stadens samtliga verksamhetsgrenar. Förslag till energiplan för Stockholm nämner att verktyget Enermis skall användas för att få en väl fungerande faktabas för insamlandet av energidata från stadens verksamheter. Det har under den senaste tiden kommit fram flera olika verktyg som alla syftar till få fram en faktabas för energidata varför kontoret anser att det är för tidigt att binda sig för ett specifikt verktyg. Det kommer att krävas en utförlig utredning av vilket verktyg som bäst passar stadens behov. Det nya verktyget E-nyckeln kan tänkas vara ett alternativ då det förordas som rapporteringsverktyg till den årliga statistiken inom SCB.

Staden har full rådighet över energifrågorna i sina egna verksamheter. Dock begränsas handlingsutrymmet i det korta perspektivet av rådande faktiska förhållanden och tidigare gjorda investeringar. Energieffektiviseringar i fastighetsbeståndet saknar tydliga incitament vilket är mest tydligt i fastigheter med delade lokaler. I de lokaler som klassas som offentliga finns idag möjlighet till ett statligt bidrag för energieffektivisering. Bidraget är dock tidsbegränsat men med de motfinansieringsmedel som staden ställt upp för de som erhållit det statliga bidraget kan intresset för effektiviseringsåtgärder öka betydligt. Det statliga bidraget för investering i solceller gäller ytterligare ett år och kan öka intresset för alternativa energikällor inom stadens verksamheter.

Energideklaration av byggnader som bygger på ett EG-direktiv som håller på att inarbetas i svensk lagstiftning är ytterligare en faktor som stimulerar arbetet med energi- och energieffektiviseringsfrågor. Inom en treårsperiod ska i princip alla byggnader vara energideklarerade och handlingsplaner för att åtgärda eventuella brister inom energiområdet skall finnas och vara aktiva hjälpmedel i arbetet.

Stadens program för miljöanpassat byggande sätter upp mål för energianvändning och byggrelaterad inomhusmiljö vid nyproduktion. Byggherrar ska återskicka byggnaders energianvändning som samlas i en faktabas som ska redovisa tendenser i byggandet. Programmet ska användas i samband med markanvisning från staden vilket gör att staden får ytterligare styrmedel

för att hålla ner energianvändningen i nyproduktion. Kontoret anser att det är bra men att motsvarande styrmedel i befintliga fastigheter borde utformas och ligga till grund för insamling av data.

Energicentrum bör utvecklas till att bli en permanent del av stadens energieffektiviseringsarbete. När nuvarande projekttid går ut bör en finansieringsmodell skapats som gör det möjligt att fortsätta verksamheten. En koppling till den kommunala energirådgivningen enligt förslaget till energiplan för Stockholm inte möjligt med tanke på att den verksamheten vänder sig till hushåll och företag medan Energicentrums verksamhet vänder sig till stadens egen verksamhetsutövning. Även om båda arbetar med energifrågor så vore det förödande att inte särskilja dessa olika verksamheter åt med tanke på den förvirring som skulle skapas för nyttjarna av respektive tjänst.

Tidsplan

Förslaget till energiplan för Stockholm är inte tidsbestämt. Däremot sägs det i förslaget att planen när den antagits skall underställas översiktsplaneringen vilket innebär att den kommer att aktualitetsprövas vart fjärde år parallellt med aktualitetsprovningen av översiktsplanen för Stockholm.

Organisation

Förslaget till energiplan bör i tillämpliga delar inarbetas i Fastighets- och saluhallskontorets verksamhet. Energifrågor är en betydande del av det dagliga arbetet inom både den fastighetsförvaltande organisationen och inom driftorganisationen. Det är därför angeläget att frågorna ges ytterligare utrymme för att minska kontorets miljöpåverkan.

Ekonomi

Energifrågor är starkt kopplade till ekonomi. Staden har genom sitt ägande i AB Fortum Värme inflytande över fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasrörelsen. Ägardirektivet ger dock att staden samtidigt som man förespråkar att hålla fjärrvärmepriset nere för konsumenternas bästa också önskar att det ökar för att ge en så stor del av vinsten som möjligt. Ett sätt att låta stadens vinstandel från AB Fortum Värme komma till nytta inom stadens verksamheter är att fondera medel för användning inom stadens Energicentrum som ska verka för en ökad energieffektivisering och användning av alternativa energikällor i stadens verksamheter.

Miljökonsekvenser

I lagen om kommunal energiplanering anges att man som regel ska göra en miljöbedömning på grund av att de olika aktiviteterna i planen kan anses medföra betydande miljöpåverkan. I energiplanen har information samlats som rör det breda energiområdet och utifrån den informationen har viktiga strategiska energifrågor för stadens identifierats. De viktigaste frågorna är inriktningen att upphandla miljömärkt el till stadens verksamheter och att spara energi, två frågor som ger positiva miljökonsekvenser för staden. Det

fortsatta arbetet behöver dock vidgas för att skapa förutsättningar för fortsatt minskad miljöpåverkan i Stockholm.

Kontorets synpunkter

Kontoret är i princip positivt till förslaget till energiplan för Stockholm. Förslaget innehåller ett antal frågor som är av strategisk karaktär för kontoret och ett större fokus bör läggas på den samlade energiförbrukningen i staden. Det nystartade Energicentrum bör också ges möjlighet att arbeta inom stadens verksamheter på ett strukturerat sätt samt utarbeta en heltäckande energistatistik för staden som kan utgöra grundunderlag för framtida energieffektiviseringsåtgärder.

SLUT